

Inledning

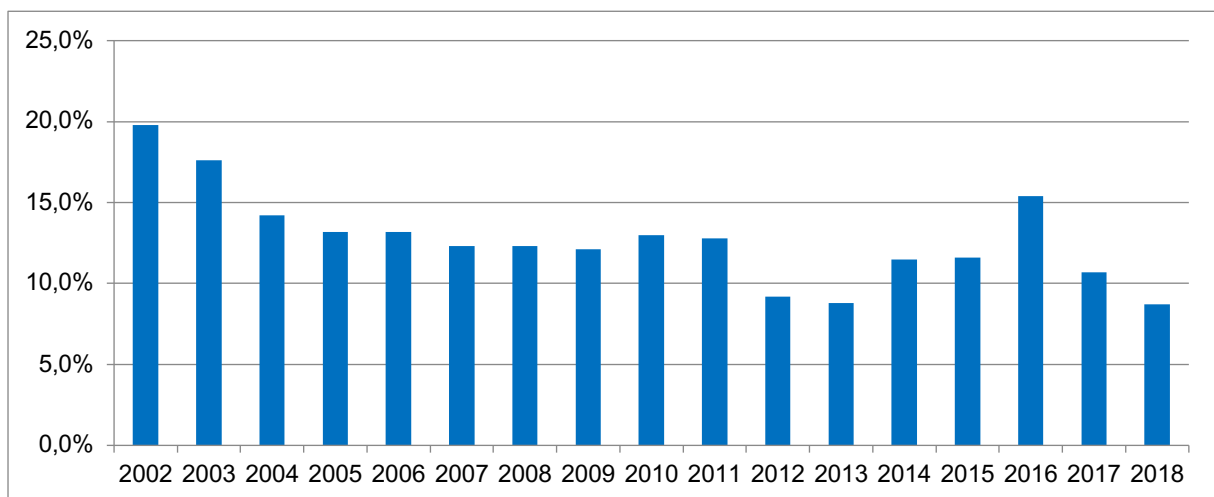
Campylobacterprogrammet har pågått sedan 1991 med målsättningen att minska antalet campylobacterpositiva kycklingar, i så väl primärproduktion som konsumentled. Andelen *Campylobacter*-positiva kycklingflockar har minskat under årens lopp fram till 2014 då förekomsten under lågsäsong dvs. höst och vinter ökat under 2014–2016. Sedan våren 2017 är utbrottet löst och under 2018 har förekomsten varit fortsatt historiskt låg under vår och sommar med en förhöjd förekomst under september-oktober.

Programmet leds av projektledare/chefsveterinär Pia Gustavsson. En samarbetsnämnd är tillsatt i enlighet med av Jordbruksverket godkända plan och riktlinjer för programmet. Företrädare från Jordbruksverket (SJV), Livsmedelsverket (SLV), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Folkhälsomyndigheten och Sahlgrenska (mikrobiologen) närvarar vid nämndens sammanträden.

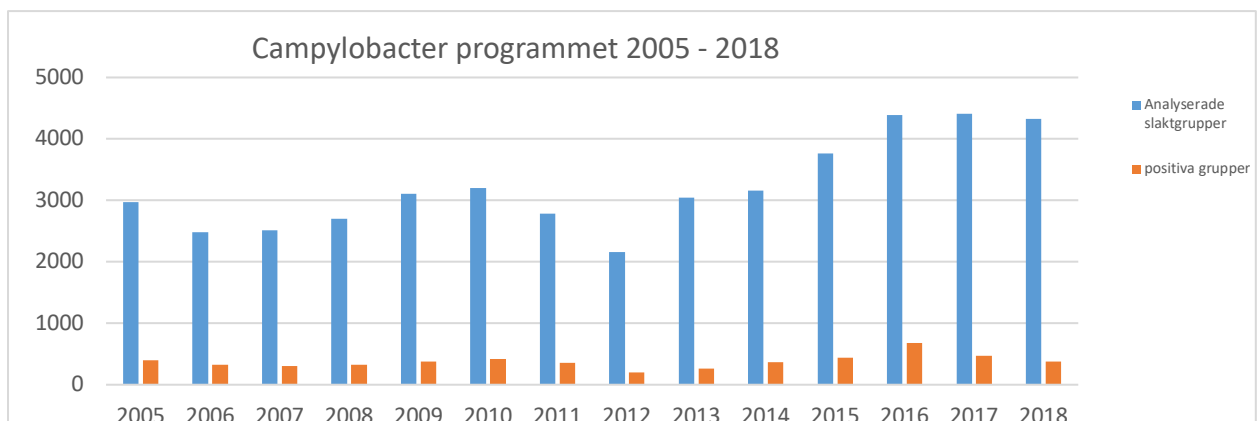
Övervakningsprogram, Provtagning och resultat

Under 2018 har **4 331** slaktgrupper uppfödda hos medlemmar i Svensk Fågel provtagits vid slakt inom ramen för Campylobacterprogrammet. *Campylobacter* påvisades i **8,7%** av flockarna vilket är den lägsta förekomsten på årsbasis sedan programmet startade. (Fig 1&2).

Figur 1. Andelen Campylobacterpositiva slaktgrupper påvisade inom Campylobacterprogrammet hos kyckling år 2002-2018.

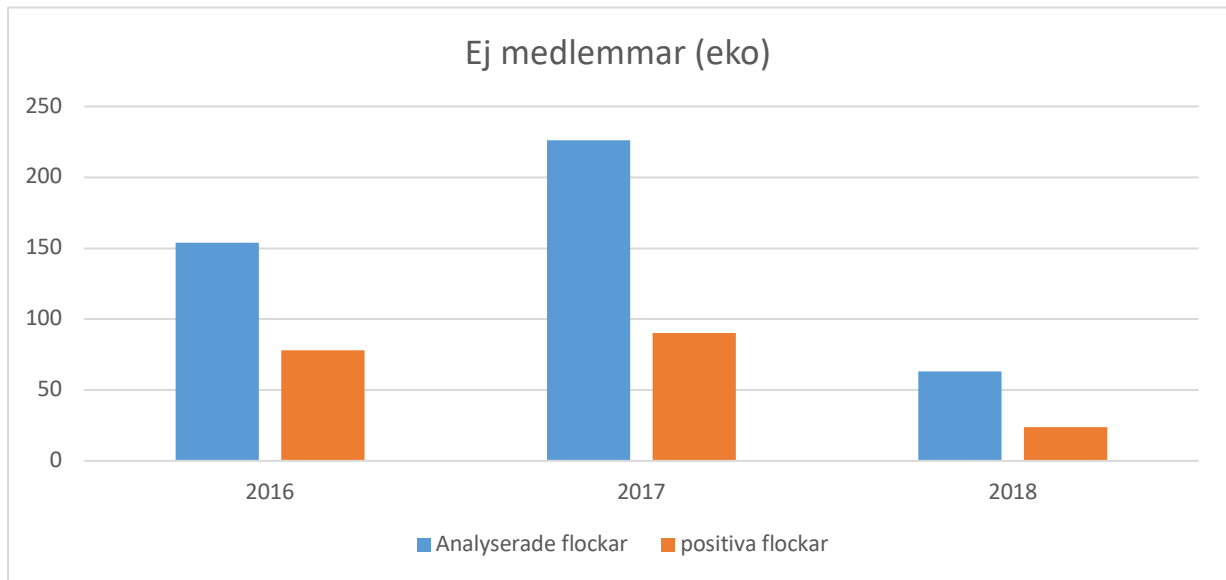
Figur 2. Antalet analyserade slaktgrupper samt antalet grupper där Campylobacter påvisats inom Campylobacter-programmet för kyckling under 2005-2018 från slakterier anslutna till Svensk Fågel.

Prover från blindtarm är uttagna på slakteri. Tio individuella blindtarmar från varje provtagen slaktgrupp poolas på SVA till ett prov före analys.

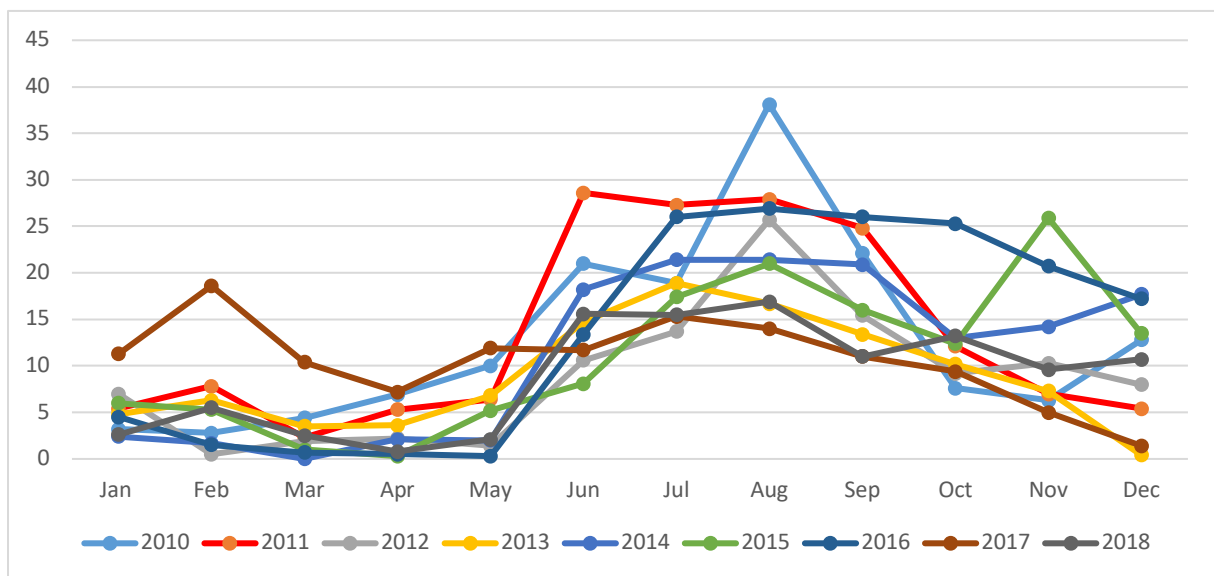
Under 2018 har även 63 blindtarmsprover analyserats från kyckling som fötts upp och slaktats på slakterier som inte är medlemmar eller anslutna till Svensk Fågels Smittskyddsprogram eller Djuromsorgsprogram. Flertalet av dessa flockar kommer från uppfödare som ger djuren tillgång till utevistelse, sk. Ekologisk kyckling. *Campylobacter* påvisades i 24 (38,1%) av dessa flockar (Fig 3).

Figur 3. Antalet flockar, samt antalet flockar där *Campylobacter* påvisats i blindtarmen 2017 på kyckling som fötts upp hos uppfödare som inte är medlemmar i Svensk Fågel.

Vanligtvis ses en tydlig säsongsvariation där förekomsten är högst under sommarmånaderna. (Fig 4). Under november och december 2014, 2015 samt höst och vinter 2016 var dock förekomsten högre än vad som tidigare setts. Under 2018 har säsongsvariationen följt samma mönster med en mindre peak än vanligt under augusti men med viss ökning under hösten.

Figur 4. Antal slaktgrupper där *Campylobacter* påvisats i blindtarmen 2010-2018 fördelade per månad

Utredning av ökningen under hösten 2018

Ökningen sågs först i ett område med historiskt låg förekomst av campylobacter. Den initiala utredningen fokuserade på att utreda om det skett någon förändring i rutiner vid aktuellt slakteri. Företagets provtagningsrutiner inom campylobacter programmet, övrig provtagning inom företagets egenkontroll och kvalitetsarbete uteslöts som orsak till ökningen och utredningen utökades till ytterligare två företag med samtidig ökning. Den gemensamma nämnaren var att samtliga uppfödare med positiva campylobacterprov fick daggamla kycklingar från samma kläckeri. Det genomfördes en sanering på kläckeriet för att säkerställa att kläckeriet var helt rent.

Under december jämfördes ett antal campylobacterisolat inom utredningen och resultatet stärkte misstanken om en gemensam källa då 11 av de 14 isolat som jämförts var identiska. Ytterligare provtagning i ett antal föräldradjursflockar innebar att man hittade samma isolat i några av de provtagna stallarna. Efter den 20 december 2018 har man inte påvisat campylobacter i några flockar dvs om källan var föräldradjuren via kläckeriet så har de åtgärder man vidtog gett önskvärd effekt.

Information till medlemmar

Informationsmaterial skickas varje år ut till medlemmarna inför högsäsongen av Campylobacter. Materialet skickas digitalt och per post för att säkerställa att uppfödarna får informationen.

Resultat inom campylobacter programmet redovisades och diskuterades även ingående vid 2018 års utbildningsdagar för medlemmarna.